

ח ס ו י

ב-23 בפברואר יש להתוב על 300 מיליון מרדיו סילובין.

ב-31 בספטמבר עלינו לקבל

המלווה. גב זה בסכמה. - שבער ראה ביום ה' (שלשום) את אדנאור. אמר לו שנהיה
חקיפים. אבל לא נהפוך ברסניה לשונאים. שאל עלי. רוצה לבקר בארץ באוקטובר.
איהן הבריק כי סוטו - מזכיר משרד הוץ ברפתי - אמר שהידיעות על כניעה ברסניה
למבדיב לא נכונות, ואל נביא לידו קרע ענ ברסניה. (טלפון של סנער 721215).

ח ס ו י

14.2.65, יום א' יב' אדר א'

הידיעות על פגישת אצל הנשיא נחבדו.

בסעה 6 אה"צ באו אצלי הלל כהן, אחיו יצחק כהן, יעל אומן (הכרת הכרכז),

שערבי, אבולעמיה (דור חסידי לאבולעמיה יליד חברון שהחייש בארבור ובא לשקם

את טבריה), אורי מאיר, עזיב (מלוב - יש בארץ 20,000 עולי לוב, נשארו שם כ-4000). הלל אומר שאנשי חל-אביב נחלקים לשלושה סוגים: א - אנשי נמיר ורבינוביץ - גרורי המערך ומתנגדי ועדת חקירה; ב - אנשי שרגא העושים ההפך ממה שאומרים בגלוי, והנוכחים שקוראים להם "בוגדים". יש בקבוצה שלהם 110 צירים מחוץ 380 צירי מ"א. בקבוצה שרגא יש 150. "הבוגדים" יכולים להגיע ל-150. הערב בוחרים בחברי המרכז החדש. 2/3 המרכז נבחר בסניפים, 1/3 - בוועדה. בחיפה 80% הולכים עם אלמוגי.

משה הביא לי פרק ראשון של ספרו על סיני. 83 עמוד; כולל על הקנוניא. הוא מבין שאין לפרסם זאת. על המבצע עצמו יש לו לכתוב עוד כפלים, אבל אם זה ייגנז - יצטרך להוסיף שליש אחר, אולי על התפתחות הצבא וכדומה.

מחיים קיבלתי "חוות דעה משפטית בענין הפרשה". רוזן צמצם סמכותו רק לשאלת החוקיות. במכתב לרוזן מיום 10.2.65 כותב זמיר: "נחבקשתי על ידך, ביום 25.12.1964, לחוות דעה בשאלת חוקיות ההליכים של ועדת השרים שנחמנתה על ידי הממשלה ביום 30.10.60 לחקור בענין הפרשה", ולאחר שהוא מספר (בלא דיוק) על הקמת ועדת השבעה וציטוטו פניתי לשר המשפטים וליועץ המשפטי הוא מגדיר "חוות הדעה" שלו: "כלומר, לא נחבקשתי, ואף איני רואה עצמי מוסמך, לחוות דעתי אלא בשאלה המשפטית, אם מגוי הוועדה, הליכיה ומסקנותיה תואמים או נוגדים את דיני המדינה" (השמיס אם נוגדים או תואמים האמת והצדק)".

התחיל לכתוב רשימה בענין זה.

הודות ל"חוות דעת" זו נודעו לי הדברים שאמרחי בכנסת באחד באבגוסט

1962 (דברי הכנסת כרך 34, עמוד 2997): "כשיש ריב בין שני אנשים - יהיו מי

שיהיו, יהיה האחד עליון שבעליונים והשני תחתון שבהחתונים, - יש לשניהם

אותה זכות להוכיח את צדקתם. וצדקה צד אחד, בין שני אנשים רבים, אפשר

להוכיח אך ורק במוסד משפטי ובעזרת פרוצדורה משפטית, ולא על ידי ועדה

ממשלתית. ועדה ממשלתית אינה יכולה לקחת לה סמכות משפטית, ביחוד כשאיננה

נוהגת כבית משפט. משום כך, אדוני (התובכתני עם הררי) התנגדתי ואהנבד למעטה

ועדת השבעה שהפירה אשיות הצדק והחוקה במדינתנו. זה היה מקרה ראשון בתולדות

המדינה שהממשלה ערערה אחד החוקים היסודיים שעליהם מיוסדת המדינה, שנטלה

לעצמה סמכות משפטית לדון בין שני אנשים ובלי פרוצדורה משפטית. אבל עכשיו

(בענין סובלן) לא שפטה הממשלה בריב של שניים, אלא הממשלה רצחה לדעת אם

הכל נעשה כשורה, אם כי עצם צו הגירוש נעשה בהתאם לחוק ואין שום ספק בדבר,

בכל אופן לאלה שידעו ביום ששי בהינתן הפקודה. ולפחות שלושה אנשים ידעו על

זה: שר הפנים שנחתם על הפקודה, שר התחבורה שדיבר אתו על זה, וראש הממשלה.

(שר הפנים - היו עוד) - אני: אולי, אבל לפחות שלושה אלה ידעו, וזה מספיק

לענין שאני רוצה להסביר. שלושה אלה ידעו שיש הסמכות, ז"א החוכה, על שר

הפנים לגרש אותו. כי שם (בחוק) נאמר: "על פי שיקול דעתו". (התלונה היתה

ששר התחבורה לא ענה לחבר ועדת הכספים על שאלות בנוגע לסובלן).

ושוב נודע לי מחיבורו של זמיר, כי רוזן עורר ביום 30 ביאנואר 1963

שוב בעית סובלן וועדת הממשלה שטיפלה בדבר (דברי הכנסת, כרך 36, עמוד

988-999). רוזן ואחר כך יוסף קושניר (מפ"מ) ויוסף שיפמן (חירות), משה

סנה תקפו - ענה שר התחבורה (עמוד 994-998) בר יהודה הציע להסיר הענין

מעל הפרק. בעד דיון הצביעו 37, נגד 47. רוזן אמר אז (שם עמוד 989):

"ממשלה במדינה חוק מצווה על מידה של הגינות כלפי היחיד. קושניר ציטט ששר

התחבורה אמר "אוקיי" (O.K.). בר יהודה שואל: מאין אתה מצטט זאת?

קושניר ענה מ"דברי הכנסת". בן-אליעזר מודיע: "או קיי" לא כתוב שם.

קושניר: נכון, "או קיי" לא כתוב שם". קושניר סיפר שאשמים שני פקידים

"ומי האשם? האשמים הם שני פקידים בכירים - פקיד אחד של משרד רוה"מ, פקיד

אחד של משרד החוץ.

בר יהודה קבע בחשבוتهו: "רוה"מ לא דיבר אתי ביום ו' ההוא, לא לפני

שעלה על במת הכנסת לענוה להצעות לסדר היום, שאל אותי אם מותר לו להקריא

כאן מה ששמע על השיחה אתי בישיבת הממשלה, והוא סיפר בדיוק כפי ששמע. - -

בהמשך דבריו אמר בר-יהודה: (עמוד 996): אנחנו קבענו ועדה - לא ועדה חקירה -

אבל קבענו ועדה שהבדוק, היא תפרסם את הדו"ח. חתמנו על הדו"ח שלנו, ולפי

החלטה שנתקבלה פה אחד בממשלה, פורסם הדו"ח במלואו, מבלי להוציא ומבלי לשנות

אף מלה אחת ממה שנחתם ע"י חמשת חברי הוועדה והוגש לממשלה".

זמיר מלמד זכות על ועדה של שבעה שרים, ללא ענין אישי בחקירה, שתהיה

כשרה לקביעת ממצאים עובדתיים בפרשה".

בענותי על הטענה שהוועדה היתה לה רק סמכות נוהלית הוא אומר:

"אמנם, אחד או אחדים מחברי הוועדה סברו תחילה כי עבודתם תסתכם במסקנות של

נוהל בלבד. אך ברור כי לא בכך היה כדי לצמצם את סמכות הוועדה כפי שנקבעה על ידי הממשלה". (האם לא היתה זאת הודעה מוסמכת של היו"ר?) אחר כך הוא קובע: "מאמר שאין חוק הקובע את סדרי הדיון בוועדת חקירה ממשלתית, אין גם אפשרות שסדרי הדיון, שנקבעו על ידי הוועדה עצמה, יהיו נוגדים את החוק. מסקנה זו חלה, גם אף על ועדת השבעה" (עמוד 14) האין חובה להגיע לחקר האמת ולהמנע מעוות דין?

אולם הוא מודה שהוועדה היתה צריכה לשמור על שני כללים, ורק על שניים: (1) שאדם היושב לדין לא יהיה נגוע במשוא פנים, כלומר שלא תהיה לו נגיעה אישית בנשוא הדיון; (2) שלפני קבלת ההחלטה חונתן לאדם העשוי ~~אסמססס~~ להיפגע מן ההחלטה ההזדמנות הנאותה להשמיע את טענותיו באותו ענין.

ברור שוועדת השבעה לא שמרה על שני כללים אלה.

אבל הוא שולל כי וועדת השבעה היתה גוף שיפוטני או מעין שיפוטני (ראה עמודים 78/17) (ביום 16.1.61 הפיץ הרמטכ"ל חוזר בין קציני צב"ל בענין פיסוריו של הקצין הבכיר) לחפש את החוזר הזה!! (עמוד 18).

עמוד 19-20 הוא מתווכח עם היועץ המשפטי.

בעמוד 50 אומר בכל זאת זמיר: "יש עדיין משום לשאלה - ואני מהסס להביע דעה פסקנית בשאלה קשה זאת - אם בנסיבות המיוחדות של מעולת ועדת השבעה, ובהנחה (אטר, כאמור, אין לה כל יסוד) שהוועדה היתה גוף מעין שיפוטני,

לא היה די במתן הזדמנות לטעון בכתב, וצריך היה גם לאפשר לקצין הבכיר (ולאנשים אחרים שהתנהגותם נחקרה ע"י הוועדה) לטעון בעל פה, לראות את כל החומר המצוי בידי הוועדה, להביא ולחקור עדים". אבל הוא מוסיף: קושי נוסף מתעורר בענין זה. במספר פסקי דין נפסק שאפילו חל הכלל בדבר זכות הטעון, אין הפרתו פוגמת בהחלטה, אם מתברר שהפרה הייתה סכנית בלבד, ולא היה בה כדי לגרום עוול. לשון אחרת: אם לא ניתנה אפשרות מלאה לטעון ולהביא עדים וראיות, אך מתברר כי מתן אפשרות מלאה לא היה בה כדי לשנות את ההחלטה (כגון: משום שהעדים, שלא ניתנה רשות להביאם, לא יכלו לסתור ראיות חזקות שהיו בפני הגוף המינהלי) לא תיפסל ההחלטה".

בעמוד 51 בסוף העמוד הוא קובע: "על שאלה זו אין בידי לתת תשובה" אולם בעמוד 54 הוא אומר דבר שיש בו עצמו משוא פנים: "כל הפרוטוקולים והסטנוגרמות של דיוני ועדת השבעה, שוללים לדעתי כל בסיס מטענה כי וועדת השבעה, או מי שהוא מחבריה, היו נגועים ב"אפטרות ממשית של משוא פנים או דעה משוחדת", בעמוד 55 הוא קובע כי "פרטי הדיונים מלמדים כי חברי הוועדה עסקו במלאכתם בזהירות רבה, ללא משוא פנים, ובכוונה להגיע לחקר האמת וכי הקפידו מאוד לא לומר במסקנותיהם דבר שלדעתם אינו מבוסס היטב על חומר הראיות שלפניהם" (כגון המכתב המזויף!!!) זמיר נשען עלי שאמרחי כי חברי הוועדה טעלו בחוס לב (עמוד 58), הוא גומר (עמוד 67) : "ועדת השבעה לא הייתה כפופה לכללי הצדק הטבעי" - ואמנם הפרה כללים אלו.